

Tid til haven

Havetips uge 34

Af: Marianne Bachmann Andersen

Risiko for madspild

Den dejlige regn har gjort haverne grønne igen, køkkenhaven bugner med masser af afgrøder, blommetræerne er ved at knække pga. overvægt og rigtig mange af de tidlige sorter af æble og pære er modne. Vores forårskådhed har endelig båret frugt og nu har vi travlt med at få tørret løg, sylte drueagurker, høste tomater, peber, chili og agurker fra drivhuset og så selvfølgelig alle de dejlige bær og frugter. Snart følger nødder og valnødder også.

Trods kødløse dage, er det stadig svært at nå at konsummere de mange lækre grøntsager, bær og frugter.

Nogle af de mest almindelige afgrøder, der nemt fryses ned er:

- Tomater – skær dem over i halve eller kvarte
- Bønner – frys dem efter du har skyllet i rent vand
- Broccoli – skal blancheres (dypes i kogende vand) inden de fryses

Nogle af de mest almindelige afgrøder, der nemt kan syltes er:

- Æbler, pærer, blommer, surbær, hindbær, brombær
- Hyben
- Agurker
- Rødbeder
- Chili

Nogle af de mest almindelige afgrøder, du kan lave saft af:

- Æbler, pærer
- Bær
- Rabarber

Tilbage er ofte ALT for mange squash, lidt for meget salat, der hurtigt går i stok og derfor ofte ender på komposten. Brug derfor lidt energi på at evaluere året i køkkenhaven – skriv det ind i forårets kalender, så husker du det, når du igen skal planlægge din køkkenhave.

Plantetid

Trods lavere temperatur, er vejret stadig sensommer, jorden har fået vand nok, så nu er det igen tid til at plante. I min have var årets høst af jordbær meget lav. Når jeg tæller årene tilbage er planterne også mere end 3 år gamle, så nu skal det være. Et nyt jordbærbed skal plantes. Et ledigt areal skal tages i brug, for man bør ikke plante jordbær samme sted. Årsagen er, at jordbær ofte tilegner sig forskellige sygdomme, som de nye friske planter jo helst ikke skal smittes af. Det gamle jordbærbed graves fri for planter og så skal der masser af kompost på til næste års kartoffelavl.

Det nye areal måles op, så der kan plantes rækker af nye jordbær med 1 m mellem hver og 40 cm mellem hver plante. Mange familier har nok i 3 – 5 rækker med 8-10 planter i hver. I havecenteret kan man købe bakker hvori mindre planter af jordbær er plantet. Antallet i bakkerne varierer, så husk at regne ud på forhånd, hvor mange planter du skal bruge til dit nye bed.

Sortsvalg

Modningstiden er værd at sætte sig lidt ind i, for skal du anlægge flere nye rækker af jordbær gør det jo ikke noget, at de ikke alle modner på samme tid. Omvendt skal man jo heller ikke plante sent modne jordbær, hvis man på forhånd ved, at sommeren ikke skal tilbringes i egen have – så bliver det kun fuglene, der får glæde af bærene.

'Honeoye' modner som en af de første sorter og får mellemrøde ret store bær. Et fast bær med let syrlig smag.

'Korona' modner lidt senere end 'Honeoye' og får lyse middelstore bær. Meget velsmagende.

'Ostara' er en remonterende (blomstrer igen og igen) sort, der giver bær i hele jordbærsæsonen og ofte langt ind i august måned. Søde og faste bær.

HUSK at du i dit havecenter kan få råd og vejledning i netop sortsvalg og plantning af jordbær.

Vidste du

- At jordbær ikke skal gødes om foråret? Gødning om foråret giver mange blade og risiko for rådne bær
- At det er optimalt at gøde jordbærplanterne om efteråret og gerne med kompost eller naturgødning, hvor mængden af kvælstof er minimal

FACEBOOK statements eller små hurtige beskeder

Græsset skal igen slås flittigt, for regnen har vækket de sovende rødder

Har du brug for at så nye stykker jord til med græs er det helt perfekt netop nu

Plant gerne både frugttræer og frugtbuske netop nu

Enkelte af havens planter er desværre døde efter sommerens tørke – i dit lokale havecenter kan vi hjælpe dig med at få fyldt hullerne ud

Når sommerblomsterne ikke længere klarer kravet om at se flotte ud, så kan du med fordel skifte dem ud med årstidens blomster og bladplanter

Hold øje med løghylderne – det er i efteråret at både vintergækker, erantis, tulipaner og de mange narcisser skal lægges

Nyd sensommerens dejlige stauder og klip masser af flotte buketter

Plant masser af stauder og bunddækkeplanter netop nu – de når nemlig at få godt fat inden vinteren om nogle måneder sætter ind

Høst krydderurter og hæng dem til tørre

Lav krydderreddiker på friske krydderurter eller på dine efterårshindbær